

Sana Borçluyuz Ta Derinden

— sahara · 24 Şubat 2020

İlkokul 2. Sınıf günlerimi anımsıyorum. Kitaplara ilgim o yılda başladı. 5 sınıflı, yurdun en uzak topraklarında gökyüzüne yakın bir köy okulunda okuyordum. Sınışın tahta tarafında köşede bir dolap, içinde de birkaç adet kitap vardı ya da yoktu. Büyük puntolarla yazılı aylarla ilgili bir kitap vermişti öğretmenim bana. Sınıfta dakikada en fazla kelime okudum diye. Bir gecede okudum o kitabı.

Bu kez Sam Amca'nın ülkesi ile ilgili bir kitaptı, dolaptan elime geçen kitap. Bu kitapta, köyümüzün kadınlarına benzemeyen başı açık güzel bir kadın resmi vardı. Çocukların bardaklarına süt dolduruyordu bir sınıfta...

Öğretmenimiz dergi getirtti o yıl. Her hafta yeni dergiler gelirdi. Onları da bir ya da iki günde bitirirdim. Sene ortasında okulu bitirmiş bir ağabey bana 5. Sınıf Tarih kitabını verdi. Tarih kitabını masal kitapları hoşluğunda okuyordum.

Bir gün okula erkenden gitmiştim. Sınıfta birkaç arkadaşım vardı. Okulun emektar hizmetlisi sobayı tutuşturmuş, sobadan çatır çatır sesler yükseliyordu. Sobanın yanındaki sırada oturup sesli sesli Atatürk ve Kurtuluş Savaşı ile ilgili sayfaları coşkuyla okuyordum.

Öğretmenimin, "Aferin, senin okuma sevgin beni çok mutlu ediyor!" Sözleri okuma zevkimi daha da bir kamçıladi. Tarih kitabını birkaç kez okuduğumu anımsıyorum. Yüce dağların eteklerinde kurulmuş 6 ay kış mevsimi yaşayan bir köy. Zengin sınıf kitaplığı bulmak uzak köylerde Etilerle ilgili gömüt bulmak kadar olası değildi.

Trabzon Öğretmen Okulu'ndan yeni mezun olan büyük amcamın oğlu Zeki Ağabeyimin tarih kitabıyla tanıştığımda 4. sınıftım. Osmanlı İmparatorluğu, Kurtuluş Savaşı daha kapsamlı anlatılıyordu elime geçen, gerçekten de kalın Tarih kitabında. Özellikle Osmanlıların yükseliş dönemi savaşlarını büyük bir coşkuyla okurdum. Sonu zaferle biten Niğbolu, Çaldıran, Mohaç savaşlarının her evresini tekrar tekrar okur, şöenist duygularım doruk yapardı. II. Viyana dönüşü sonunda yaşanan savaşları kaybetmemizi okudukça da ruhumda tanımsız acılar oluşuyordu.

Tarih dersine, tarihi olaylara ilgim diyebilirim daha ilkokul yıllarında öykü, masal kitapları okurcasına okuduğum tarih kitaplarından kaynaklanıyor diyebilirim. Serhat boylarında doğup büyümemin de etkisi var elbette tarihi olaylara olan ilgimin nedeni.

93 Savaşı diye de adlandırılan 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı kaybedilince doğduğum topraklar Anayurttan koparılmış. Köyümüz işgale uğramış. Özellikle anneannem esaret yıllarını hüznlenerek

anlatırdı. Düşman askerleri köye girdiğinde köylülerimiz ormanlara gidip saklandılar. Gece karardığında evlerine dönüp açlık ve susuzluktan böğüren, meleyen hayvanlar yiyecek verirlermiş.

II. Viyana kuşatması hüsrarla bitince bilindiği gibi Osmanlı devleti gerileme ve giderek yıkılma dönemine girdi. Viyana bozgunu her Türkün kalbinde onulmaz acı bırakmıştır. 1699 Karlofça tarihimize alınlarımıza yazılan silinmez bir kara lekedir. Evet, XVIII. yy. başlarından itibaren geri çekilme başladı Avrupa içlerinden.

Prut Savaşı öğrencilik yıllarımızda bizlere bir züğürt tesellisi olmuştu. Baltacı'nın, Katerina ile bir Prut gecesinde halvet olduğunu ve Rusları imha etmediği söylencesi dolaşırdı Robinson çağını yaşadığımız ilk gençlik yıllarımızda. Oysa kazın ayağının öyle olmadığını daha sonraki yıllarda yine tarih kitaplarında okuduk.

Osmanlı Ordusunda disiplin, savaşma isteği yeterli olmadığı için Baltacı, Ruslarla görece iyi koşullarda antlaşma yapmış. Yeniçeriler disiplinsiz davranışlar sergiliyormuş. Kırım Savaşı'nı müttefiklerle birlikte kazanmışız. Fakat parsayı batılılar toplamış bize de büyük bütçe açığı kalmış. Adım adım balkanlar elimizden çıkmış. Kırım kaybedilmiş. Hele Balkan Savaşları Türk Tarihinde yaşanan bir büyük kara lekedir. Ve I. Dünya Savaşı ve çöküş.

Duyunu Umumiye 1881. Osmanlı maliyesi resmen iflas etmiş. Yabancılar, alacaklarına karşılık ülkemizdeki birçok kalem mallarımızın vergisini toplama hakkı tanınmış.

Acıdır. Plevne Müdafaasında Osman Paşa'nın topları Alman malıdır. I. Dünya Savaşı, Çanakkale Savunmamızda da silahlarımız yabancı, Alman patentliydi. Batı sanayi devrini yakalamış. Fabrikalarında seri imalatlar yapmış. Bizler ise batının mallarına pazar durumuna gelmişiz.

Hasta adam diye niteledikleri Osmanlı'yı tarih sahnesinden silme aşamasına kavuşmuşlar I. Dünya Savaşı sonundaki yengileri sonunda. Mondros, Sevr derken son vatan parçasını aç kurtlar gibi parçalama yok etme faaliyetlerine başlamışlar. Yer yer işgaller başlamış.

Uzun yıllar savaşlar yaşamış halkımız yorgun ve bitap düşmüş. Öğretmen Okulu tarih öğretmenimiz Metin Altun'un şu sözü hala hafızamda saklı:

“Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'na bir buçuk milyon ordu ile girmiş. Savaş sonunda elinde ancak çoğu yaralı yetmiş bin asker kalmış.” Ülke ufuklarını kara bulutlar kaplamış...

Yakup Kadri, 1918 yıllarını bir yazısında şöyle betimliyor. “Paris'te idim. Savaşı kaybetmiştik. Türkler aşağılanıyordu her mekânda. Türk olduğumuzu söylemeye utanıyorduk! Yenilmiş bir ulusun uzak yerlerdeki boynu bükük evladiydim. Yaşama sevincimizi kaybetmiş, sonbaharda rüzgârların önünde

sürüklenen yapraklar gibi savrulmuştuk.

Gazetelerde şöyle bir haber gözüme takıldı. Anadolu'da bir paşa ortaya çıkmış batılılara kafa tutuyor. Halkı, işgallere karşı örgütlemeğe çalışıyor..."

Çanakkale Zaferi'nin altın başlı komutanıydı O paşa. Mustafa Kemal Paşa. O'nun başlattığı akıma katılmak için yurdumuza koştuk. Destansı bir ateş yakmıştı. O ateş tüm yurtseverlerin içini ısıtıyordu...

Devam edecek...